

VILÁGPOSTA

100 év
verbíta misszió
MAGYARORSZÁGON
1916-2016

Újfolyam, XI. évf. 4. sz.

A verbíta missziós szerzetesek lapja

2015. tél

Velünk az Isten

(Mt 1,23)

Együtt emeljük fel...
A Rom Art Talent bemutatja:
Roma római musical
- 6. OLDAL

Emmánuel: velünk az Isten
Tanúságtétel a hétköznapokban
- 9. OLDAL

Isten vágyát teljesítve
Klewek Anna missziós nővér vallomása
hivatásáról
- 14. OLDAL

A centenáriumi év kezdete Budatétényben

„Élete a mi életünk... Küldetése a mi küldetésünk...” – e mottó szellemében kezdtük el a verbita centenáriumi évet szeptember 18-án, párhuzamosan a Szerzetesek évében megrendezett Szerzetesek Tere programmal, a budatétényi Szent István-templomban, mely a Názáret Misszióház szomszédságában található.

A megnyitón *Dr. Révész Éva* történelmi előadása átfogó rálátást adott a verbita misszióra 1916-tól napjainkig. Az ünnepi szentmisét *Burbela Gergely*, a magyar rendtartomány provinciális mutatta be. Kiemelte: legyünk hálásak, elsősorban Istennek a verbita misszióért itt, Magyarországon.

A mai misszió a rendtestvérek áldozatainak gyümölcse, akik a háború előtt, majd a kommunizmus idején is kitartóak és hűségesek voltak missziós hivatásukhoz, és azoké, akik sok-sok év után visszajöttek az 1990-es évek elején Magyarországra, hogy továbbvigyék, újraélesszék a nehéz

idők után a rendtartományt. De azoké is, akik már 2000 után érkeztek Magyarországra távoli földrészekről, sok-sok nemzetből. Jelenleg harmincegyen vagyunk különböző nemzetekből.

Janssen Szent Arnold azt mondta: „Szívünk legyen, mint egy oltár, amelyen Isten iránti hálánkat felajánljuk”. A jubileumi év hív minket a hálaadásra, ami nem mindig könnyű, de minél nagyobb szenvedéssel jár, annál szilárdabb örömben részesülünk.

Az ünnepen részt vettek a missziós nővérek, barátaink, jótevőink, a missziós imaközösség tagjai és a budatétényi hívek is – mindannyiuk segítségével nélkülözhetetlen, hogy hatékonyan tudjunk szolgálni a missziós munkában itt, Magyarországon.

A szentmise után agapén vettünk részt a Názáret Misszióházban, ahol ízletes gulyáslevelessel és közös énekléssel folytatódott az ünnep.

(verbiták)

VILÁGPÓSTA

A verbita missziós szerzetesek negyedéves hírlevele
e-mail: verbita@verbita.hu • honlap: www.verbita.hu
Ingyenes, katolikus kiadvány,
fenntartása az olvasók önkéntes adományaiból történik.
Isten fizesse meg a legkisebb adományt is!

Felelős kiadó: Burbela Gergely svd tartományfőnök
Szerkesztő: Szalontai Anikó
Tördelés: Peidl Péter • Korrektor: Rochlitz Bernadett
Rendi konzulens: Magung Fransis svd
A szerkesztőség címe: 1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.,
tel.: 06-1/424-5668 vagy 06-30/418-9196

Nyomtatás: D-Plus Kft., 1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.
Felelős vezető: Németh László ügyvezető

ISSN 1814-6163

Címlapkép: Szűz Mária a kis Jézussal (indonéz ábrázolás)

Kapcsolatfelvétel a verbita misszionáriusokkal:
Missziós Titkárság:

1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5. • tel.: 06-30/418-9196
9730 Kőszeg, Park u. 1. • tel.: 06-94/562-205

Adományok, miseszövetségi befizetések:
10700024-69018251-51100005 (CIB)

Kérésre csekket küldünk.

Velünk az Isten, aki gazdag az irgalomban

Alapvető igazság: Isten velünk van, Isten bennünk van. Az adventi és a karácsonyi időszakban különösen is azt szemléljük, hogy a szerető, irgalmas Isten a jelenben létezik, nem a múltban vagy a jövőben kell őt keresni...

Egy könyvben ezt olvastam: „Isten mindig jelen van velünk, csak mi vagyunk ritkán jelen az Isten számára...”. Követelni szoktuk Istentől, hol van – főleg, amikor bajok jönnek –, ám nehezebben megy számunkra, hogy vele legyünk, hogy átérezzük: hiányozhatok neki, mert szeret engem.

Keresztényként meghívást kaptunk, hogy elfogadjuk Istent, aki velünk van Jézus Krisztusban. Isten meghív minket az együttlétre az örömben és a szenvedésben.

A valóság sokszor az, hogy az életünkben fontosabbá válnak bizonyos dolgok Istennél. Kemény szavak ezek, de jó, ha adventben és a karácsonyi időben tisztázom magamban, mennyire látom Isten jelenlétét ma-

gamban, az emberekben, a közösségben.

Boldog az az ember, aki időben észreveszi mindezt.

Az Isten utáni vágy, a szeretet utáni vágy nagyon erős bennünk születésünktől fogva, de különböző okokból nem mindig vesszük ezt észre. Sokszor más vágyak vezetnek minket, a hatalom, az ellenőrzés, az elfogadás, a tisztelet, a biztonság... Abba a tévedésbe esünk, hogy Isten nélkül, csak az emberekre vagy az anyagi világra támaszkodva próbáljuk a céljainkat és a vágyainkat elérni, és így a bűn rabszolgáivá válunk. A jó hír az, hogy ha minden mást elengedve ráhagyatkozunk Istenre, valóban mindent megkapunk, ami szükséges az élethez.

Nagy öröm van bennünk, hogy december 8-án kezdődik az irgalmasság rendkívüli szent éve, pontosan abban az időben, amikor mi, verbiták a magyarországi misszió századik évfordulóját ünnepeljük.

Száz év szolgálat, amelyben kezdettől fogva velünk van az irgalmas Isten.

Az irgalmasságot – a szentírási szövegek mélyebb jelentésében – a hűséggel és az önzetlen szeretettel lehet jellemzi.

Megtapasztalva az Ő irgalmas jelenlétét, ne felejtjük el azokat, akik a mai világban hűségük miatt vértanúságot szenvednek Jézusért!

Minden Világposta Olvasónak azt kívánom az adventi és a karácsonyi időszakra, illetve az új évre, hogy Istent a jelenben megtalálva, önzetlenül, hűségesen, irgalmasan tudjon szeretni mindenkit és mindet, amit a gondviselő Isten enged az életében!

Burbela Gergely svd
tartományfőnök

Visszatérés a gyökerekhez Megemlékezés a Pécsi Egyházmegyében

A jubileumi év keretében Kőszegről és Budapestről ellátogattunk Pécsre és Máriakéméndre, ahol a magyar misszióba érkező első verbiták 1916. április 1-jén letelepedtek. Örömmel dobogott a szívünk, mivel mindig jó emlékezni a helyi misszió gyökereire.

Pécssett a Jézus Szíve-plébánia területén tartottunk missziós programot. Az egyetem egyik előadótermében visszaemlékeztünk a verbita misszió kezdeteire Magyarországon, és hangsúlyoztuk a keresztények elköteleződésének fontosságát a misszió mellett. A megemlékezés közben énekeket énekeltünk a világ különböző

részeiből, ahol verbita atyák, testvérek és missziós nővérek dolgoznak.

Előadásában *Udvardy György* püspök kiemelte a misszió, az örömhír továbbadásának fontosságát.

A nap középpontja az ünnepélyes szentmise volt Máriakéménden, ahol a főpásztor vezetésével hálát adtunk Istennek a verbita misszióért Magyarországon, azokért az atyáért, testvérekért és világi segítőkért, akik fáradhatatlanul és hűségesen hirdették és hirdetik az örömhírt Magyarországon és a világ különböző pontjain.

(verbiták)

A sokszínű hajó

Közép- és kelet-európai verbita kispapok találkozója

Sok különböző helyről származunk, és beszálltunk egy hajóba, amelynek neve: Isteni Ige Társasága. Ez olvasható Indiában egy verbita rendház falán, amelyet *Madassery Benwin Sebastian* atya említett előadásában a közép- és kelet-európai verbita kispapok harmadik találkozásán.

Szeptember 10. és 13. között Budatétényben több mint harminc európai kispap vett rész előjáróikkal együtt az évente megrendezett találkozón, amelynek témája ezúttal a missziós szerzetesi élet és szolgálat az interkulturális közösségekben volt.

Egyre inkább jellemző a verbita misszióra Európában, hogy a helyi hivatások számának csökkenése miatt Ázsiából, Afrikából és Dél-Amerikából mind több verbita misszionárius jön. Nemcsak hazánkba, hanem Szlovákiába, Lengyelországba, Oroszországba és Romániába is. Jelenleg több mint kétszáz nem európai verbita dolgozik a kontinensen. Ennek nagyon meghatározó következménye, hogy interkulturális közösségekben élünk. Nemcsak tolerálni akarjuk egymást, de jobban meg is szeretnénk ismerni a másikat, és valóban együtt szolgálni.

Ebben segít az úgynevezett interkulturális kompetencia, azaz a két különböző kultúrából származó ember közötti megfelelő kommunikáció tanulása. *Wolowicz Ádám* atya

vázolta fel előadásában, hogyan lehet nyitottsággal, egyenes beszélgetésben és tisztelettel gyakorolni ezt.

A találkozón kiemeltük két pasztorációs terület fontosságát az európai verbita misszióban: a menekültek és a cigányság lelki gondozását. *Cichy Damian* atya mutatta be a menekültekkel és a migránsokkal kapcsolatos munkát. Lengyelországban 2005-ben létrehozta egy migránsszolgálatot is, ami nagyon fontos a mai európai helyzetben. A cigánypasztoráció témáját, ami a verbiták egyik kiemelt feladata Magyarországon, *Magung Fransis* atya (JPIC cigánypasztoráció) mutatta be.

A találkozó közös imádsággal, tanulóssal és kikapcsolódással egybekötött néhány napja segített minket újra meg erősödni küldetésünkben itt, Európában.

Burbela Gergely svd

BOLDGOK AZ IRGALMASOK
MERT ŐK IRGALMAT NYERNEK

Mt 5,7

Ifjúsági

LELKIGYAKORLAT
készülve az Ifjúsági Világtalálkozóra

2016. JANUÁR 15–17.

Szeretettel várunk, ha szeretnél egy hétvégét Isten közelében tölteni, felfrissülni, és Szent II. János Pál pápa, valamint Szent Fausztina Kowalska nővér életpéldájából tanulni, akik a krakkói Ifjúsági Világtalálkozó védőszentjei.

Helyszín:
Szent Arnold Lelkigyakorlatos Ház
1223 Budapest (XXII. ker) Bajcsy-Zs. u. 3–5.

Szervezők:
Szentlélek Szolgálói Missziós Nővérek

Jelentkezés:
gochassps@gmail.com
+36-30/837-9744

MISSZIÓS MISESZÖVETSÉG

Drága kincs önmagunk és mások számára

„Az Eucharisztia Jézus üdvözítő jelenléte a hívők közösségében, és mint lelki táplálék az Egyház legdrágább kincse, amit csak magáénak mondhat történelmi zárandokútján.” (II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia 9)

A szentmise az a kincs, amelyben Jézus Krisztus érted és értem, vagyis értünk ajánlja fel önmagát az Atyaistennek. Az igazi áldozatos szeretet iskolája, amelyben általa és vele együtt imádkozhatunk önmagunk és mások szükségleteiért. Élő és elhunyt szeretteinket azzal ajándékozhatjuk meg, hogy mindennap misét mondatunk értük. A miseszövetségi tagság által napi hét szentmisében ajánlhatjuk Istennek a hozzánk közel állókat. A miséket verbita missziós atyák mondják a világ különböző tájain.

Új bankszámlaszám:

10700024-69018251-51100005 (CIB)

A felvétel a miseszövetségbe egyszeri 7000 Ft-os hozzájárulással történik személyenként, mellyel a szegény országok missziós munkáját segítjük. Kérjük a kedves Testvéreket, ha megoldható, banki átutalással küldjék el a felvételi hozzájárulást. A közlemény rovatban kérjük feltüntetni a befizető postai elérhetőségét és a befizetett személy vagy személyek neveit. A bankváltásból kifolyólag felgyorsult átutalások miatt kérjük, hogy az adatokat ugyanakkor az elektronikus jelentkezési lapon (www.verbita.hu/miseszovetseg) keresztül vagy elsőbbségi levélben, postai úton is szíveskedjenek eljuttatni a Missziós Titkársághoz. Kérésre csekket és tájékoztatót küldünk.

Postacím: Missziós Titkárság • Magung Fransis svd
9730 Kőszeg, Park u. 1. • verbita@verbita.hu • 06-30/418-9196

Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak

Missziós ünnep Budatétényben

A Világmisszió 14. Országos Ünnepest október 10-én tartotta meg az Isteni Ige Társasága és a Pápai Missziós Művek. A borongós idő ellenére már kora délelőtt gyülekeztek a misszió iránt érdeklődők az ünnepnek otthont adó Názáret Missziósház kertjében. A nyitó ének felmelengette a szíveket: „Szentlélek jöjj, a világ vár, Szentlélek jöjj, viharos szél, jöjj, áradj szét!”

Burbela Gergely tartományfőnök és *Madassery Benvin Sebastian*, a PMM hazai igazgatója köszöntötte a vendégeket. Gergely atya az ünnep motójához kapcsolódva – „Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak” (Jn 15,20) – rámutatott, a világ számos pontján a keresztények súlyos helyzetben élnek. Idézte a rendalapító Janssen Szent Arnoldot: „Szívünk legyen olyan, mint egy oltár, amelyen Isten iránti hálánkat felajánljuk”, de ne felejtjük, az oltár áldozattal is jár. Sebastian atya kiemelte, a missziós összejöveletek, mint ez az ünnep is megerősítenek és életetnek minket, mint az élesztő a tésztát. Egy afrikai mondás szerint: akik gyorsan akarnak menni, egyedül mennek, de akik messzire akarnak eljutni, azok együtt mennek. Ezért jó, ha mi is együtt haladunk az úton.

A nap előadója és a szentmise főcelebránsa *Majnek Antal* munkácsi megyéspüspök volt. Elmélkedésének központi gondolata a Krisztusért vállalt üldözés, szenvedés, a bátorság és a reménység volt. „Úgy küldelek titeket, mint a bárányokat a farkasok közé.” „Ne féljetek” – mondja Jézus (Mt 10,16; 26). A földi élet előkészület. Jézus mindig előttünk jár, hogy helyet készítsen számunkra. Kapaszkodjunk bele e szent reménységbe!

Mindent neked adok – szól a kísértő, és főleg a fiatalokat kerülgeti. Jézus pedig azt mondja, hogy aki követni akarja őt, tagadja meg önmagát. A Szíriából érkező hírek szerint – vállalva minden

szenvedést – egyre többen kérik a keresztséget a másvallásúak közül.

Miért kell szenvedni? – kérdezi egy gyermek, és kérdezi egy rabbi is, aki az Ószövetségben keresi a választ, de nem találja. Erre a kérdésre csak az Úr Jézus tud választ adni a kereszten. Ne feledjük, Jézus mindent a kezében tart. A félelem jogos, de mégse féljünk. Az emmauszi tanítványoknak is felidézte szenvedését Jézus, mégis izzott a szívük.

A legfontosabb imádságunk ez legyen: Jézus Krisztus, Isten Fia, könnyörögj érettünk! A keresztest nemcsak kitenni, hanem hordozni is kell. Isten erősít minket ebben, kétezer év óta adja Szentlelkét ajándékkul. Kapaszkodjunk bele Isten Igéjébe és az Eucharisziába! Szent István, az első vértanú imádkozik a bűnösökért. Az eredmény: Saul megtérése. Imádkozunk mi is a kereszt ellenségeiért!

Elsőszombat lévén *Majnek Antal* homíliájában a gyermekét elfogadó áldott édesanyákról szólt, és sor került egy kicsi keresztelőjére is.

Délután – a körömi cigánypasztoráció gyümölcsként – huszonöt fiatal, a Rom Art Talent csoport, egy bibliai tárgyú musicalt adott elő a Romano Teatro Kulturális Egyesület közreműködésével. Kitűnő előadás volt, remek hangokkal. (A Rom Art Talentról a 6. oldalon bővebben is olvashatnak.) Majd a több nyelven is éneklő verbitákból és missziós nővérekből álló kórus lendületes előadása következett.

A nagybárkányi Ifjúsági Missziós Társulat az októberben szentté avatott *Zélie és Louis Martinról*, Lisieux-i Szent Teréz szüleiről mutatott be színdarabot. Ihletett módon megírt és rendezett darabot láthattunk, igen tehetséges fiatal szereplőkkel.

Ima és Lisieux-i Szent Teréz ereklyéjével adott áldás zárta a szép missziós ünnepnapot.

Dombai Mária

„Együtt emeljük fel...”

A Rom Art Talent bemutatja: Roma római musical

2015 júniusában egy nagyszerű összefogás eredményeként indult el Körömben egy színjátszó kör a Romano Teatro Kulturális Egyesület és a JPIC (Igazságosság, Béke és a Teremtés Megőrzése) iroda közreműködésével.

A Romano Teatro jelmondata: „Az ember színháza az emberért”, mely összecseng a JPIC iroda célkitűzéseivel, hiszen az a társadalom peremén élő szegényekkel, karitatív szolgáltatokkal, valamint a cigánypasztorációval foglalkozik.

A misszió egyik célja a cigányok kirekesztésének fokozatos enyhítése, melynek – a tapasztalatok alapján – nagyon jó eszközei a kulturális programok. A kultúra segítségével megmutathatjuk, hogy mennyi érték van bennünk. A Romano Teatro színtársulat vezetője, *Horváth Zsolt* így nyilatkozott, amikor az összefogásról kérdezték: „A kulturális és emberi értékek megőrzése és átörökítése a cél. Fiatalok képzése, oktatása a művészet eszköztárával.”

A Romano Teatro színészei fokozatosan vezettek be minket a színjátszás rejtelmibe. Az ismerkedést követően találkozhattunk *Szegedi Dezső* Jászai Mari-díjas színművésszel, aki a színtársulat alapítója is egyben, majd képzőművészeti foglalkozáson vehettünk részt *Váradi Gábor* festőművész irányításával.

A hangulat egyre családiasabbá vált, és alig vártuk az újabb összejövetelt, ahol ismerkedtünk a szöveggel, megtanultunk a „sorok között olvasni”, mígnem belevágtunk a kemény munkába. Mivel első színdarabunk műfaja musical, nagyon sokat foglalkoztunk a dalokkal, a játékban pedig össze kellett hangolódniuk, de ez meglehetősen gyorsan ment.

Csoportunk a Rom Art Talent (Ember Művészet Tehetség) nevet kapta. Lázasan készültünk a bemutatóra, a Világmisszió Országos Ünnepeire. Szomorúan fogadtuk, ha véletlenül egy próba elmaradt, igaz, bepótoltunk az első adandó

alkalommal. Túlzás nélkül állíthatom, hogy a csoportból nagyszerű közösséggé kovácsolódtunk. Egyik legkedvesebb emlékem, amikor épp egy dalt gyakoroltunk, de szünetet kaptunk, viszont a lejátszó tovább szólt a közös dalunkkal. Egyszerre elkezdtek énekelni, szívvel-lélekkel, ahelyett, hogy kimentünk volna a szünetre.

Az előadás előtti utolsó napokban nagyon keményen dolgoztunk, de úgy érzem, meg is lett a kitartásunk gyümölcse. Az egyik videómegosztó portálra is felkerült az előadásunk (<https://www.youtube.com/watch?v=IzVajlf5r1s>), ezzel a leírással: „A történet három hajléktalan cigány kálváriája a múlt és jelen szövevényes ösvényein. Főhősök megtalálják Jézus leplét, mely visszarepíti őket a múltba. A színdarab két idősíkon mozog, ahol a néző is szembesül a bűnnel, szegénységgel és a szenvedéssel.”

Október 14-én délelőtt érkezünk meg a misszióházba, részt vehettünk a ünnepen, és találkozhattunk azokkal a testvérekkel, akikkel a korábbi programok, például a Boldog Ceferino missziós táborok során megismerkedtünk.

Az előadásunk egy órás volt, és eközben a csoportunk minden tagja összedolgozott, hiszen mindenkinek fontos volt, hogy az Isteni Ige Társasága közösségének bemutatassuk, mit tanultunk az elmúlt hónapok alatt, és hogy megérte minden energia, amit ebbe a színdarabba befektettünk.

Nagyszerű közönségünk volt: a Halleluja című dalt átszellemülve hallgatták, és lágyan ringatóztak a dal ütemére. A fellépés után rengeteg ember gratulált, ami nagyon jó érzéssel töltött el mindnyájunkat.

A Rom Art Talent itt nem áll meg. Jön az újabb darab, amiben ismét megcsillogtathatjuk tehetségünket. Szeretnék a csoport nevében köszönetet mondani a JPIC irodának, *Chavakula Lourdu* atyának, a Romano Teatro Kulturális Egyesület vezetőjének és minden tagjának, hogy életre hívták ezt a kulturális mozgalmat a cigányok felzárkóztatása érdekében.

Zárásként a *Ne fordulj el!* című dal részletével köszönök el a kedves Olvasóktól: „Együtt emeljük fel a nyomorba döntött lelkeket!”

Rontó Zsanett

Katakomba-paktum

A szolgáló és szegény egyház szerződése

A II. vatikáni zsinat befejezése előtt, 1965-ben negyven püspök gyűlt össze éjjel a Róma falain kívüli Domitilla-katakombában. Ebben az ősi keresztény temetőben szentmisét mutattak be, és aláírták a helyszínről elnevezett *Katakomba-paktumot*, melyben külön is elkötelezték magukat a zsinat evangéliumi eszméi mellett. Az egyetlen forrás, ahol ma e dokumentum teljes szövegét megtaláljuk, a *Boaventura Kloppenburg* ferences püspök által készített *A II. vatikáni zsinat krónikája*. Ő a *Szolgáló és szegény egyház szerződése* címet adta a dokumentumnak. A püspökök vezetője *Hélder Câmara*, Recife (Brazília) megyéspüspöke volt, az igazságosság és béke széles körben tisztelt XX. századi élharcosa. Később *Roger Etchegaray* érsek, az Igazságosság és Béke Pápai Tanácsának tiszteletbeli elnöke is aláírta a paktumot.

„...elkötelezzük magunkat a következők mellett:

► 1. Arra fogunk törekedni, hogy úgy éljünk, amint a körülöttünk élő emberek élik hétköznapi életüket a lakás, az étkezés, a közlekedés és hasonló tekintetében (vö. Mt 5,3; 6,33–34; 8,20).

► 2. Egyszer s mindenkorra lemondunk arról, hogy akár a látszat szerint, akár ténylegesen gazdagok legyünk, különösen, ami a hivatali ruházatunkat (drága anyagok, hivalkodó színek) és hivatali jelvényeinket illeti, melyek nem készülhetnek drága anyagból – sem aranyból, sem ezüstből –, hanem meg kell felelniük az evangéliumnak (vö. Mk 6,9; Mt 10,9; ApCsel 3,6).

3. Nem fogunk sem ingatlant, sem ingóságot birtokolni, sem saját bankszámlával rendelkezni, és minden tulajdonunkat, melyre valóban szükségünk van, az egyházmegye, illetve szociális vagy karitatív intézmények nevére íratjuk (vö. Mt 6,19–21; Lk 12,33–34).

► 4. Ha csak lehetséges, egyházmegyénk pénz- és vagyongazdálkodását olyan laikusokból álló bizottságra bízuk, melynek tagjai megfelelő szakér-

telemmel és apostoli lelkülettel rendelkeznek, annak érdekében, hogy mi, püspökök ne gondnokok és intézők, hanem pásztorok és apostolok lehessünk (vö. Mt 10,8; ApCsel 6,17).

► 5. Elutasítjuk, hogy akár szóban, akár írásban olyan címekekkel szólítsanak meg bennünket, amelyek társadalmi jelentőséget vagy hatalmat fejeznek ki (eminenciás, excellenciás, monsignore...). Ehelyett azt szeretnénk, hogy atyának (padre) szólítsanak bennünket, ami megfelel az evangéliumnak (vö. Mt 20,25–28; 23,6–11; Jn 13,12–15).

► 6. Magatartásunkban és társadalmi kapcsolatainkban el akarjuk kerülni annak minden látszatát is, hogy a gazdagokat vagy a hatalmasokat bármiféle előnyben vagy kivételes bánásmódban részesítjük – például istentiszteletek és társadalmi összejövetelek alkalmával, akár vendégként, akár vendéglátóként (vö. Lk 13,12–14; 1Kor 9,–14–19).

► 7. Hasonlóképp kerülni fogjuk, hogy másoknak hízelegjünk, hiúságukat legyezzük, vagy kezükre játszunk, amikor adományokat kérünk vagy köszönünk meg, vagy bármilyen más okból. A híveket arra fogjuk kérni, hogy az adományozást tekintsék az istentiszteletek, az apostoli munka és a szociális tevékenység normális, természetes részének (vö. Mt 6,2–4; Lk 15,9–13; 2Kor 12,4).

► 8. A gazdaságilag hátrányos helyzetben lévők, elhanyagoltak apostolipasztorális szolgálata érdekében mindent rendelkezésre bocsájunk, amit ez a szolgálat megkíván tőlünk pénzben, időráfordításban, együttérzésben vagy bármilyen anyagi eszközben anélkül, hogy ezzel egyházmegyénk más személyeinek vagy csoportjainak kárt okoznánk.

Támogatni fogunk minden laikust, szerzetest és papot, akiket az Úr arra hív, hogy életüket és munkájukat megosszák a szegényekkel és a munkásokkal, és így hirdessék számukra az evangéliumot (vö. Lk 4,18; Mk 6,4;

Jó Pásztor ábrázolás a Domitilla-katakombában

ApCsel 18,3–4; 20,33–35; 1Kor 4,12; 9,1–27).

► 9. Tudatában annak, mit kíván meg az igazságosság és a szeretet, arra fogunk törekedni, hogy a jótékonyasági cselekedeteket átirányítsuk olyan szociális intézmények kialakításába és működtetésébe, amelyek az igazságosságon és a felebaráti szereteten alapulnak, és minden férfira és nőre egyaránt tekintettel vannak. Ezzel szerény szolgálatot tudunk tenni az illetékes állami szervezeteknek (vö. Mt 25,31; 25,46; Lk 13,12–14; 33,34).

► 10. Mindent meg fogunk tenni azért, hogy kormányunk és közszolgálataink felelősei olyan törvényeket, struktúrákat és társadalmi intézményeket hozzanak létre és működtessenek, amelyeket megkíván az igazságosság és az egyenlőség, az egyes ember és az emberiség harmonikus fejlődése. Ezáltal egy olyan új társadalmi rendnek kell megszületnie, amely megfelel az emberi és istengyermeki méltóságnak (vö. ApCsel 2,44–45; 4,32–35; 5,4; 2Kor 8 és 9; 1Tim 5,16).

► 11. Mivel a püspöki kollegialitás akkor felel meg legjobban az evangéliumnak, ha az az emberiség azon nagyobb részének szolgálatában valósul meg, amely testi, kulturális és erkölcsi nyomorban él (ilyen az emberiség kétharmada), kötelezettséget vállalunk arra, hogy:

– lehetőségeink szerint részt veszünk a szegény nemzetek sürgős projektjeinek megvalósításában;

– nemzetközi szervezetek szintjén is tanúságot teszünk az evangéliumról, ahogy VI. Pál pápa is tette az Egyesült Nemzetek Szervezetének színe előtt;

– és közösen fogunk fellépni azért, hogy olyan gazdasági és kulturális struktúrák jöhessenek létre, amelyek az emberiség elszegényedett többsé-

gének kiutat jelentenek a nyomorból ahelyett, hogy egy folyton gazdagabbá váló világban egész nemzetek szegényednének el.

► 12. Pasztorális szeretettel kötelezzük magunkat arra, hogy megosztjuk életünket Krisztusban testvéreinkkel, valamennyi pappal, szeretettel és laikussal, hogy hivatalunk valódi szolgálata legyen. Ennek értelmében:

– velük együtt rendszeresen kritikus vizsgálatnak vetjük alá saját életünket;

– őket munkatársainknak tekintjük, hogy ily módon a Szentlélek által inspirált animátorok legyünk, nem pedig evilági értelemben vett főnökök;

– és ezért arra törekszünk, hogy emberileg mindig jelen legyünk számukra, nyíltak és megszólíthatóak legyünk;

– nyitottak leszünk minden ember felé, bármelyik vallás követői is legyenek (vö. Mk 8,34–35; ApCsel 6,1–7; 1Tim 3,8–10).

► 13. Miután visszatértünk egyházmegyénkbe, megismertetjük tagjaival ezeket a kötelezettségvállalásainkat, és kérjük őket, segítsenek bennünket megértésükkel, együttműködésükkel és imájukkal.

Isten segítsen minket, hogy elhatározásainkhoz hűek maradjunk.”

Fordította: **Keresztes András**

Karácsonyi ajándék az egész családnak!

Megvásárolható személyesen a missziósházakban, illetve rendelhető a misszio@verbita.hu e-mail címen.

Emmánuel: velünk az Isten

Tanúságtétel a hétköznapokban

Emmánuel azt jelenti, velünk az Isten. Legelőször Izajás próféta jövendölte meg Acház királynak, hogy a Megváltó szűztől fog születni, és Emmanuelnek fogják nevezni (Iz 7,14). Ez Kr. e. 736–721-ben történt. A jövendölés pedig az újszövetségben teljesedett be, amikor Gábor angyal elmondta Józsefnek: íme, a szűz fogan és fiút szül, és Emmánuel lesz a neve. Ez azt jelenti: velünk az Isten (Mt 1,23).

Krisztus halála és feltámadása után több mint kétezer év telt el. Ténylegesen, komolyan hisszük-e, hogy Isten velünk van ma is? Keresztény hívőként, szavainkkal valljuk ezt. De tetteink sokszor ellentétbe kerülnek a hitünkkel. A világ világi „erényeket” követel, irigységet, haragtartást, bosszúállást, intoleranciát, csalást... Ezeket a világ sok helyzetben normálisnak tartja. De igazából nem azok. Szomorú, hogy sokszor mi, keresztények is tudatosan vagy tudatlanul így élünk. Mi is könnyen adjuk meg magunkat a világi „erényeknek”.

Megfeledkezünk arról, mire vagyunk hivatottak: hogy tanúságot tegyünk az élő Istenről, akiben hiszünk. Miben vagyunk mások, ha mi is úgy

viselkedünk, ahogyan a világ elvárja? Kereszténynek lenni nemcsak a vasárnapi szentmiséken való részvételt jelenti, hanem hogy a hétköznapokban is igyekszünk Krisztus jelenlétében élni.

Napjainkban nagy kihívás, hogy hogyan sugározhatjuk Isten jelenlétét, hogyan mutathatjuk meg: Isten mindig velünk van, ő Emmanuel.

Te milyen keresztény vagy? Csak karácsonykor igyekszel szeretettel fordulni másokhoz, adakozni, Jézus nyomában járni, vagy egész évben, a hétköznapokban is?

Jézus azért van velünk minden nap, hogy kövessük őt szavainkkal és tetteinkkel. Mi vagyunk Krisztus jelei a világban, általunk sugárzik mások felé. Rajtunk keresztül látja a világ, hogy Jézus velünk van.

Jó lenne jobban figyelni önmagunkra, hogy hogyan viselkedünk, milyen erényeket gyakorolunk. És ha tudatosan megéljük Isten jelenlétét, pozitív változás fog bekövetkezni a lelkünk mélyén.

Idén, ahogy közeledik a karácsony, ne csak szavainkkal valljuk meg, hanem tetteinkkel is, hogy velünk az Isten!

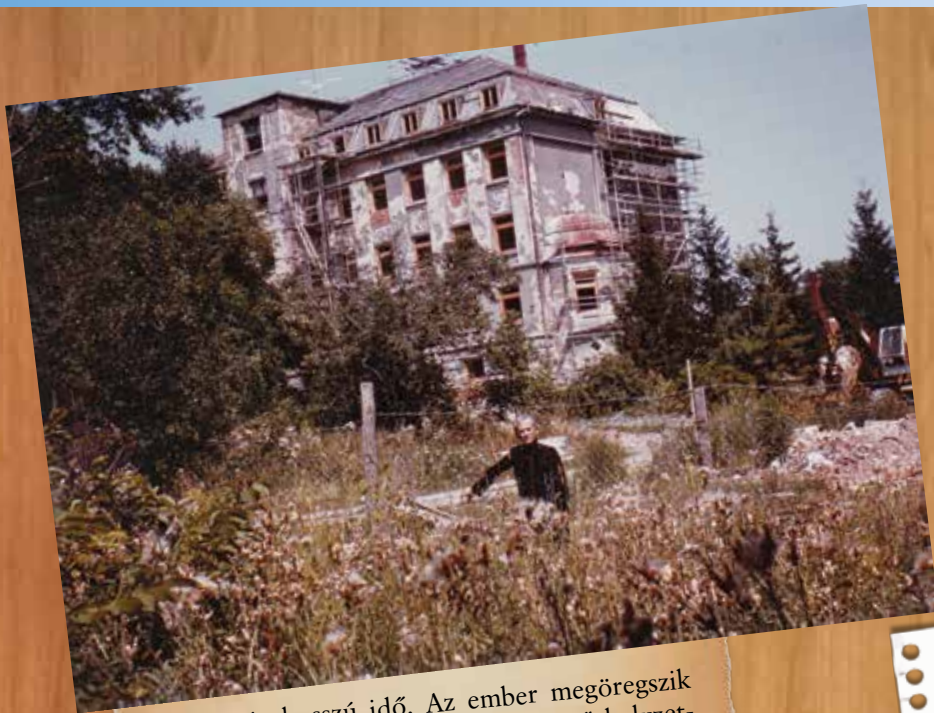
Tete Remis svd

Szent Arnold Lelkigyakorlatos Ház

(1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3–5.)

A budatényi Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban szeretettel várunk mindenkit, aki lelki felfrissülésre vágyik. A www.szentarnold.hu oldalon tájékoztatást adunk a lelkigyakorlatos ház különböző korosztályoknak szóló, csoportos és egyéni programjairól, az Isteni Igé Társasága és a Szentlélek Szolgálói Missziós Nővérek által szervezett lelkigyakorlatokról és evangelizációs eseményekről, valamint a ház által nyújtott szálláslehetőségekről.

Negyven év hosszú idő. Az ember megöregszik és belefáradhat a reménytelennek tűnő helyzetbe. Ugyanakkor már annak is örül, ha az elrögzött Szent Imre Misszióházat teljesen más feladatra újjáépítik, csak ne pusztuljon el végleg a szeretett, régi otthon

Közeleb történ Centenárium 1976–

Az Isteni Ige Társasága a rend magyarországi letelepedésének századik évfordulóját ünnepli. A centenárium alatt hálát adunk Istennek a kapott kegyelmekért, és tisztelettel gondolunk azokra a verbita szerzetesekre, akik az elmúlt száz évben odaadón szolgáltak a magyarországi, illetve a világmisszióban. Sorozatunkban fényképekkel idézzük fel az elmúlt évszázad fontos állomásait, pillanatait.

Két idős missziós testvér:
Koczka István Antal
és Lukács László Márk

A két testvér Márk otthonában, a XXII. kerület Jókai utca 4. kertjében nézegetik a veteményt és a virágokat. Igen, a Pápai Missziós Művek mai épületének őse mögött

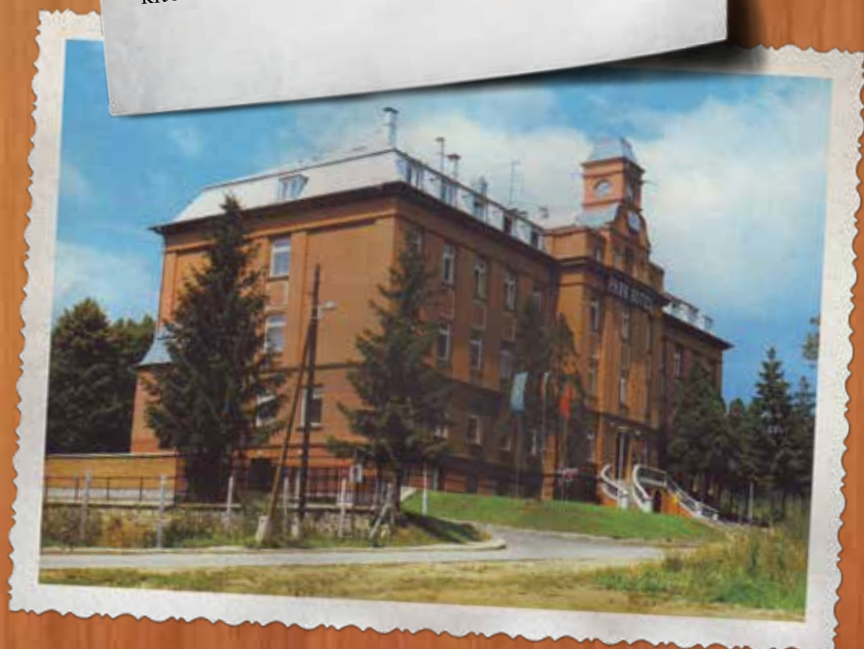

b hozott
elem

ni fotóalbum
1985

1982-ben készült el az egykori missziósházból átalakított száznyolcvanhét férőhelyes Park Hotel

Gyűjtés a centenárium rendezvényeinek költségeire

Kérjük, adományaikkal segítsék, hogy méltó módon, a világmissziót minél többekkel megismertetve ünnepelhessük meg rendtartományunk centenáriumát. Adományaikat a verbita Missziós Titkárságon keresztül juttathatják el, a Világpostában található sárga csekken vagy az alábbi új számlaszámra befizetve:

10700024-69018251-51100005 (CIB)

A közlemény rovatban kérjük feltű tetni:
centenárium

Hálásan köszönünk minden adományt!

A centenárium kiemelt programjai

Az Isteni Ige Társasága magyarországi letelepedésének századik évfordulóját ünnepli.

2016. március 19-én tudományos konferenciát szervezünk Misszió és Európa címmel. Helyszín: Sapientia Szerzetesi és Hit-tudományi Főiskola (Budapest, V. kerület, Piarista köz 1.)

2016. október 8-án tartjuk a Világmisszió Országos Ünnepét, mely egyben a centenárium zárása is lesz. Helyszín: a Názáret Missziósház udvara (Budapest, XXII. kerület, Bajcsy-Zsilinszky út 3-5.).

Mindenkit szeretettel várunk a programokra!

Te Deum

Részletek Ternay János útinaplójából

Előző lapszámainkban elkísértük hosszú útján Ternay Jánost, az egyik első magyar verbitát, aki távoli misszióba ment. 1934. november végén, több mint két hónap utazás után érte el szolgálati helyét, a Nyugat-Kanszuban lévő Lancsout. Útinaplójának befejező részéből új otthonát, Lancsout, illetve Liancsou-Szihiangot ismerhetjük meg.

Megérkezésünkkor a püspöki rezidencia előtt még csend honolt. Éppen esti imára készültek, mert már nem számítottak jövetelünkkel. Zörgetésünkre megnyíltak a kapuk, és elébünk siettek a testvérek, azután a páterek és a püspök úr. A misszióházzal szemben laknak a steyli missziós nővérek, azok is mind kiszaladtak főnöknőjük és az új missziós nővér fogadására.

Lancsoui tartózkodásunk talán egy hétig tart, azután felmegyünk az öt-hatnapi kocsiútnyi távolságban fekvő rendi központi intézetbe, ahol a kínai nyelv és egyéb tudnivalók elsajátítása vár ránk, hogy mielőbb beállhassunk a munkába.

Lancsouban megtekintettük az egész missziót minden intézményével. Itt van a rezidencia és a misszió gondnoksága. A katedrális felépült, csak belső berendezése nincs még kész. Most fektetik le a padlót. Szemben vannak a Szentlélek Szolgálói Missziós Nővérek harmincan, azután

a bennszülöttek kongregációja a Szent Családról elnevezve, akik körülbelül hatvanan vannak. A társaságunk az egész vikáriátusban harminc papot és hét segítőtestvért számlál öt esperesi kerületben.

Lancsoutól Szihiangig hatnapi út kocsin. A püspöki rezidencia előtt két kocsi állott. Természetesen nem hintó, négykerekű szekér vagy ehhez hasonló, hanem az ismert kínai kétkerekű kocsi, tetejében a szükséges holmink. A külsejét legegyszerűbben úgy tudnám leírni, hogy kétkerekű cigányszekér, melybe három ló vagy öszvér van befogva. Szerencsére más ló, illetve öszvér is állott rendelkezésre, és én az út nagyobb részét jobbnak láttam lóháton megtenni. A Petty – így hívták a lovat – rövidesen három nyelven értett: kínaiul, németül, és tőlem megtanult magyarul.

Hamarosan éreztük, hogy kocsink bizony nem autó, mert a csigával versenyezhetünk volna. De idővel beletörődtünk, különösen mikor avval vigasztaltak, hogy az első kanszui misszionáriusok az egész utat ilyen szekereken tették meg, és szeptembertől augusztusig utaztak.

A vidék természeti szépségeivel mindig szebb és változatosabb lett. Az égbe nyúló sziklás hegyek hófedte tetővel, a hegyoldalban legelésző báránykák. Alant erős folyású patak siet a kínai vízimalom felé, hogy megőrölje a szükséges lisztet, vagy enyhülésül

szolgáljon a szomjas állatoknak, akik kutat itt hiába keresnének.

Liancsou előtt két páter fogadott bennünket, és elkísértek a városkapu elé, ahol missziós állomásunk szeminaristái és középiskolánk tanítványai vártak zászlókkal. Dobszó és fuvola jelezte érkezésünket. Egy kínai kispap latin üdvözlő beszédet mondott, melyben különösen kiemelte, hogy mi mekkora áldozatot hoztunk értük és honfitársaikért, hiszen mindent: szülőket, hazát, ami szép és drága odahaza, mindent elhagytunk, és ezt becsülik is, és annál szívélyesebben köszöntenek bennünket.

Másnap megint lóra ültünk, hogy utolsó állomásunkra érjünk. Liancsouból a rendtársak mind elkísértek Szihiangba, ami három kilométernyire lehet. Már messziről láttuk a rendház zászlóit lengeni. Tehát ott van Szihiang, az Isteni Ige Társasága központi székháza Kanszuban. Az iskolás gyermekek messze elébünk jöttek, és énekeltek. A lovakkal mellettük kellett elmennünk, azonban az én „Feketém” annyira megijedt a törpe énekes hadsereg láttára, hogy hirtelen oldalt ugrott, le az árokba, és azon keresztül kerülő irányban tovább. Volt nagy nevetés a gyermekek között.

Szihiang előtt álltak a többi iskola, az árvaház növendékei, a keresztények és kíváncsi pogányok. Előbb köszöntöttek az ittlevő páterek és testvérek, majd egy énekszám után bementünk a templomba, ahol elénekeltük a Te Deumot. Meg volt minden okunk rá, hiszen ilyen hosszú, fáradságos és életveszélyes utat minden különös szerencsétlenség nélkül megtenni különös istenáldás.

HIVATÁSOM A MISSZIÓ

„A misszió nem áldozat, hanem kiváltság.” (Freinademetz Szent József)

Sokféle módon szentelhetjük életünket a misszióknak. Krisztusi küldetéséből fakadóan minden keresztény ember **misszionárius** saját családjában, közösségében, munkahelyén. Nem annyira a szóbeli hithirdetés, mint inkább a hiteles élet példa a meggyőző a mai kor embere számára. Egyesek azonban külön **szerzetesi, misszionáriusi** hivatást kapnak, és küldetésüket városuk, hazájuk, kontinensük határain túl is meg szeretnék osztani másokkal. A verbita missziós atyák és testvérek nemzetközi közösségek tagjaiként dolgoznak együtt Óceánia, Afrika, Amerika és Európa sok-sok plébániáján, iskolájában, kórházában, menekülttáborában, szociális intézményében, hogy **Krisztus örömhíré**t minden ember megismerje. Ha úgy érzed, hogy missziós hivatásod van, ha **misszionárius** akarsz lenni, ismerd meg a verbiták közösségét! Szívesen válaszol kérdéseidre:

Hurgoi Sándor svd • Názáret Missziósház • 1223 Budapest, Bajcsy-Zs. u. 3-5.

• e-mail: hivatas@verbita.hu

A hivatás és a jövő érdekében

Az első emigrációs hullám

A politikai perek, *Mindszenty József* hercegprímás 1948. karácsonyi letartóztatása, valamint a határon készülő „vasfüggöny” nem tette kérdésessé, mit is akar elérni Magyarországon a hatalmon lévő kommunista vezetés. Mivel más szerzetesrendek, mint a jezsuiták és a ciszterciek is jobbnak látták fiataljaikat – hivatásuk és rendjük jövője érdekében – kijuttatni az országból, a verbiták sem tettek másképp. Különösen azután, hogy *Óri Istvánt*, a Szent Imre Missziósház rektorát letartóztatták, és napokig tartó kihallgatásnak vetették alá. Ennek oka valószínűleg éppen a szerzetesek emigrálása lehetett, ugyanis a határátlépés előtti utolsó állomásként a kőszegi missziósházat használták.

Óri atya, miután kiszabadult, azonnal el is hagyta az országot. A fiatal magyar Szentlélek Szolgáloi Missziós Nővéreknek is illegálisan kellett Ausztriába menniük. Mivel osztrák és német elöljárókat, illetve a Felső-ausztriai származású Máté testvért kiutasították hazánkból, *Végvári János* atya segítette ebben őket, aki jól ismerte a terepet, és a határőrök szokásos mozgását.

1949. januárjában a verbita elöljáró a jezsuiták példájára összegyűjtötte azokat a magyar verbita fiatalokat, akik már fogadalmat tettek, vagy legalább az első – kánoni – évet elvégezték a noviciátusból és rendelkeztek érettségivel is, s *Végvári János* vezetésével rendszeres kirándulásnak álcázva átszöktek a határon. Az osztrák oldalon a csendőrök segítségével értesítették St. Gabrielben a rendtestvéreket, akik teherautóval értük mentek, és elvitték őket Mödlingbe. Azonban

Az egyik utolsó csoportkép 1947-ből

„Kirándulók” – menekülő szerzetesek

ez sem volt veszélytelen, mivel Ausztriának ez a része orosz megszállási övezet volt. Nem sokkal később egy a civil alkalmazottak közül beépített ember jelentett is a megszállóknak, úgyhogy a magyar verbiták csak a hatalmas missziósház beláthatatlan padlásának köszönhették megmenekülésüket.

Másnap a menekülőknak ismét össze kellett szedelőzködniük, hogy újabb határátlépést hajtsanak végre: most Ausztrián belül, az orosz megszállási övezetből az amerikaiba. Ezt a vonalat szigorúbban ellenőrizték, mint az osztrák–magyar határ. Ezért a magyar fiatalokat négy, háromfős csoportra osztották, és az osztrák testvérek kíséretében különböző utakon próbálták átjuttatni őket az amerikai zónába. A terv az volt, hogy a bischofshofeni St. Rupert Missziósházba mennek, ahonnan idővel legálisan átjuthatnak a Németország angol megszállási övezetében lévő St. Augustin Missziósházba, és folytathatják tanulmányaikat.

Sajnos ez egyik csoportnak sem sikerült. *Gréger Mihály* és *Tóth István* az eset után kilépett. *Burger Károly* csoportja egy fatális hiba miatt lebukott, aminek sokszoros kemény verés, fél éves börtönbüntetés, illetve hat év várakozás lett a következménye az emigrálás megkísérlésének újabb lehetőségéig.

Mindezek után még a magyar regionális elöljáró, *Hamvas Mihály* atya is elhagyta az országot, mely hatalmas börtönné vált, ahol a rendtestvérek igyekeztek berendezkedni a hétnél jóval több szűk esztendőre.

Tóth Zoltán svd

MISSZIÓS BARÁTOK TALÁLKOZÓJA

a Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban, Budatétényben

DECEMBER 27.

• **AZ IRGALMAS ISTEN KÉPE
AZ Ó- ÉS AZ ÚJSZÖVETSÉGBEN**

Előadó: Thorday Attila atya

KÖVETKEZŐ IDŐPONTOK:

2016. JANUÁR 31. ÉS FEBRUÁR 28.

- 17.15 – kezdés (szentségimádás és gyónási lehetőség)
- 18.00 – szentmise • 19.00 – előadás • 20.00 – agapé, kötetlen beszélgetés

Új számlaszám

2015. december 31-én végleg megszűnik a régi, ERS-TE banknál vezetett számlánk, ezért a régi csekket csak év végéig lehet felhasználni. Kérjük, ezentúl kizárólag új bankszámlaszámunkra **10700024-69018251-51100005 (CIB)** küldjék adományukat, és az új számlaszámmal ellátott csekket használják. Buzdítjuk kedves Olvasóinkat és Jótévedőinket, hogy ha lehetséges, ne csekken, hanem banki átutalással juttassák el hozzánk adományaikat. Hálásan köszönünk minden segítséget.

Isten fizesse meg!

Isten vágyát teljesítve

Klewek Anna missziós nővér vallomása hivatásáról

„Krisztus Teste” – mikor a Szent Imre-templomban áldozáskor magyarul hallottam e szavakat, megértettem, hogy az Ige valóban testté lett az életemben: Magyarországon vagyok, a személyesen nekem szánt „ígéret földjén”, és egy pillanat alatt újra megtelt hálával a szívem.

Lengyelországból, Siedlec városából származom, ahol a szüleim és a testvéreim – két nővérem és egy bátyám – élnek családjikkal. A hivatásom felismeréséhez vezető út a családomban kezdődött, és a Szeplőtelen Szűz Missziós Oblátusai által működtetett plébánián folytatódott, amelynek védőszentje Lisieux-i Szent Teréz. Bár nagyon aktívan részt vettem a plébániái életben, hivatásom szikráját mégis maga alá temette a mindennapok „törmeléke”. Talán sokak számára meglepő, ha azt mondom, hogy személyes találkozásra volt szükségem Jézussal, és sok időre, mire megértettem a korintiaknak írt második levél szavaiból, hogy számomra a legnagyobb boldogság nem az, ha magamnak élek,

ha közel vagyok Istenhez – az ő nővére és jegyeseként –, akkor közel lehetek azokhoz, akikhez ő közel szeretne lenni általam. Hiszem, hogy a személyes jelenlétem által akar újra otthonra lelni köztetek.

De miért éppen közöttetek? Több mint három és fél évvel ezelőtt történt,

hogy *Burbela Gergely* és *Juhos Ferenc* verbita atyák Pienięznoba érkeztek *Marciszkievicz Tamás* papszentelésére. Ellátogattak a nővérek közösségébe is, amelynek a tagja voltam. Nagyon megérintett a verbiták magyarországi története és az, hogyan született újjá a magyar rendtartomány. Az jutott eszembe, ilyen forgatókönyvet csak Isten képes kitalálni. Abban a pillanatban egy hangot hallottam a szívemben: „Anna, úgy vissza akarok térni Magyarországra”. Eleinte nem tudtam, mit jelent ez az én életemre nézve.

Idővel feltűnt, hogy amikor Magyarország került szóba, a szívem mindig gyorsabban kezdett verni. Ez a hang aztán mindig erősebb lett. Míg nem egyszer csak megértettem: mindebben Isten saját vágya van elrejtve, ő pedig megengedte, hogy meghalljam ezt, és kihajtsom a szívemben... És most itt vagyok közöttetek. Vagyis már korábban is itt voltam – imáimban, mert ahogyan Ferenc pápa mondta: „az imádság a közelség első lépése”. Most pedig már testestől-lelkestől jelen vagyok.

Jézus – Szent Lukács evangéliumának szavaival szólva – szüntelenül az, aki azért jön, hogy (kívánságának) tüzet bocsássa (a szívem) földjére, és mi más akarna, mint hogy lángra lobbanjon (vö. Lk 12,49). És bár sokan akarnak e tűznél megmelegedni, nincsenek sokan, akik lángra is akarnak lobban-

ni. Kérem ezért a Jóistent, segítsen nekünk, hogy együtt újra meghalljuk és bátran kövessük az ő szíve vágyakozásait. Hiszen, ahogyan Szent II. János Pál mondta egykor: „Ha azzá lesztek, akikké lennetek kell, lángra lobbantjátok az egész világot”.

hanem ha annak, aki értünk meghalt és feltámadt (vö. 2Kor 5,15).

Előbb médiatudományt tanultam, és a sajtó szakirány elvégzése után végül beléptem a Szentlélek Szolgáloi Missziós Nővérek közösségébe. Miért akartam missziós nővér lenni? A misszionárius szerintem elsősorban Isten leghőbb vágyát éli meg, hogy közel legyen az emberekhez és köztük lakjon. Ezt tanultam a misszionáriusoktól, akik között felnőttem. Nővérnek lenni azt jelenti, hogy küldetésem van:

Isten arra hívott meg minket, hogy az ő szeretetének szolgálói legyünk.

SZENTLÉLEK SZOLGÁLÓI MISSZIÓS NŐVÉREK

Több mint háromezer nővérünk tevékenykedik a világ negyvenhét országában. Nemzetközi közösségekben élünk, sokféle munkakörben dolgozunk, és minden munkánkkal az egyház missziós küldetését szolgáljuk.

CÍMÜNK:

Szentlélek Szolgáloi Missziós Nővérek

• 1223 Budapest, Völgy u. 9.

• E-MAIL: budapest.ssp@gmail.com

Tanúságtétel az emberré lett Isteni Igéről

Az ecuadori rendtartomány

Ecuador a dél-amerikai földrészen, pontosan az egyenlítőn fekszik, innen ered az ország neve is. A nagyobb városok az ország közepén végighúzódnak kétezzer méter magasságot is meghaladó Andok hegységben találhatók, és itt él a lakosság többsége is, mivel itt a legelviselhetőbb az éghajlat. A lakosság 65 százaléka mesztic, 25 százaléka bennszülött, a többiek európaiak vagy afrikaiak leszármazottai. A hivatalos nyelv a spanyol.

Bár az ecuadoriak mintegy 90 százaléka katolikusnak vallja magát, legfeljebb 20 százaléuk jár rendszeresen templomba. Ugyanakkor az egyház továbbra is jelentős szerepet tölt be az oktatásban, valamint a szociális ellátásban a szegények és számkivetettek között. Emiatt nagy tisztelet veszi körül a papokat és szerzeteseket, az egyház erkölcsi nézeteinek pedig társadalmi súlya van.

A népi vallásosság hagyományai – körmenetek, zarándoklatok és védőszentek ünneplése – nagyon hangsúlyosan vannak jelen, mint a hit társadalmilag elfogadott formái. A II. vatikáni zsinat után létrejött egykor népszerű kisközösségek idővel meggyengültek, számuk csökkent. Úgy tűnik, az erősen pluralizálódó társadalomban az egyház nem képes hatékonyan előmozdítani a párbeszédet a különböző rétegek között.

E társadalmi közegben az ecuadori tartományban szolgáló verbiták legfontosabb feladata, hogy az evangélium világosságától vezérelve elkötelezzék magukat az emberek mellett, és a „láss–következz–cselekedj” elv szerint odaadón szolgálnak a rájuk bízottakat. Fontos feladat az emberek méltóságának megvédése, mert az országban súlyos probléma az ember- és drokkereskedelem.

A verbita missziósok a helyi egyházat segítve tizenhét plébániát vezetnek, ahol felnőtteknek és gyerekeknek tartanak katekézist, gondoskodnak a betegekről és idősekről, részt vesznek a migránsok és a társadalom szélén élő szegények ellátásában. Pasztorális munkájuk fontos része a katekéták és laikus egyházi vezetők képzése – ennek eredményeként megalakult két verbita kötődésű civil szervezet. Két plébánián kimondottan a bennszülöttekkel és az afrikai származásúakkal

MISSZIÓS ADOMÁNYOK AZ IGAZÁN RÁSZORULÓKNAK

A keresztény élet híd, amely az üdvösség földjére, az igazi boldogsághoz vezet. Ennek az építésére kaptunk meghívást. Hisszük és reméljük, hogy lelki és anyagi támogatásunkkal segíteni tudunk másokon. A missziós munka, amelyet a misszionáriusok végeznek a világon, az imádsággal, az igehirdetéssel és a szociális munkával együtt lesz teljessé. A verbiták által segíthetünk azoknak a tőlünk távol élő szegényeknek, akik saját erejükből nem tudják kórházaikat, iskoláikat, ültetvényeiket és a megélhetésükhöz szükséges dolgokat előteremteni és fenntartani. Segíthetünk nekik, hogy ne csak a megélhetési gondok kössék le a figyelmüket. A legkisebb adományt is **HÁLÁSAN KÖSZÖNI** a verbita **Missziós Titkárság**.

Új bankszámlaszám:

10700024-69018251-51100005 (CIB)

1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3–5. • tel.: 06-30/418-9196, 06-94/562-205 • e-mail: verbita@verbita.hu

Kérésére tájékoztatást és csekket küldünk.

foglalkoznak. A bibliaapostolkodásból is kiveszik a részüket: kidolgozták a „Bevezetés a Biblia világába” kurzust, amely már tíz spanyol nyelvű országban elterjedt.

Nagyon hangsúlyos szolgálatot végez a rend az „Igazságosság, Béke és a Teremtés Megőrzése” (JPIC) területen, a természet iránti tiszteletre és a környezetvédelemre nevelésben. Ez a jellegzetes missziós munka jelen van minden tevékenységükben. Aktívan részt vesznek a környezetvédelem országos intézményeinek munkájában, és ismeretterjesztő kiadványokban osztják meg tapasztalataikat. Néhány rendtárs részt vett a *Klímaváltozás és az anyaföld jogai* című nemzetközi konferencián is.

Az ecuadori misszióban összesen ötven verbita van jelen, közülük 43 pap, egy örökfogadalmas testvér, négy szeminarista, két novícius. Plébániai szolgálatot a szerzetesek 46 százaléka teljesít, a szerzetesképzésben hét százaléuk és egyéb pasztorációs munkában 26 százaléuk vesz részt. A közösség tagjai négy kontinens 14 országából származnak, legnagyobb számban Ázsiából. A tartomány elkötelezett a tartományok közti közös noviciátusok működtetése mellett, ami által a fiataloknak már a képzés során lehetőségük nyílik az interkulturális közösségben folyó élet megismerésére.

Hajós Katalin

Egység a sokszínűségben

Önkéntesként Indonéziában

Egység a sokszínűségben – ez Indonézia nemzeti jelmondata. Arra a kérdésre, hogy mit is jelent az egység pontosan, Indonéziában kaptam meg a választ.

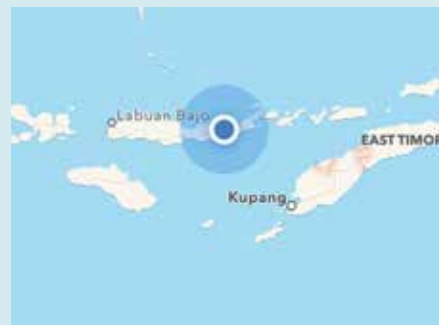
Tizenkilenc éves vagyok, és részt veszek a MaZ projektben (MissionarIn auf Zeit).

Ez egy német verbita program fiataloknak, aminek a lényege, hogy egy évet az úgynevezett harmadik világ valamelyik országában töltünk, együtt imádkozunk, együtt élünk, együtt dolgozunk az ottani emberekkel. Így jutottam el Indonéziába.

Floresen élek, mely az ország egyik legszegényebb szigete a több mint

tizenhétézer-öttszáz sziget közül. Maumere városban a TRUK-F nevű gyermekotthonban dolgozom, ahol megerőszkolt lányoknak adunk szálást és ellátást. Nagyon fontos része a munkánknak, hogy jogi segítséget is nyújtunk. Minden fiatalnak, aki kéri, hogy ügye a bíróság elé kerüljön, mindenben segítünk. Kezdeményezzük a tárgyalásokat, ügyvédet fogadunk, rendőrségre megyünk. Az otthont Eustochia Monika Nata missziós nővér vezeti.

Egység. Sokszor félvállról vesszük ennek a szónak az igazi jelentését. Azt mondjuk, hogy egységben vagyunk, a következő pillanatban pedig azt

vesszük észre, hogy szétesnek a barátságaink, közösségeink, sok esetben a családjaink is. De miért van ez? Miért nem tudunk együtt lenni és küzdeni a célért? Itt, Indonéziában egy nagyon speciális formáját ismertem meg az egységnek: a vallások közötti egyenlőséget. Teljesen mindegy, hogy milyen vallású vagy, muszlim, buddhista, zsidó vagy keresztény, itt minden vallást elismertek, és a hívők tisztelettel vannak egymás iránt.

Itt lehetőségem nyílt személyesen megtapasztalni a keresztény és a muszlim vallás békés kapcsolatát. Az iszlámmal kapcsolatban sajnos annyi rossz előítélet él bennünk. Európában folyton „muszlimosodásról” beszélünk, és félünk, hogy a kereszténynek mondott Európa megszűnik. Pedig ez teljesen rajtunk múlik: azon, hogy mennyire vesszük komolyan

a saját vallásunkat. Ha igazi hittel éljük meg vallásunkat, akkor bármilyen más vallás, az iszlám sem lesz soha képes bennünket eltéríteni.

Flores szigeten kilencven százalékban katolikus vallású emberek élnek, ugyanakkor a teljes indonéz lakosság kilencven százaléka muszlim, és ez nem okoz semmi problémát. Mert itt az emberek komolyan veszik a hitüket. Imádkoznak, szentmisére járnak, és nem csak vasárnapokon és ünnepnapokon. Itt még tudnak bízni Istenben és a keresztény egységben. A városban öt szerzetesrend működik, és nem véletlen, hogy itt van a világ legnagyobb verbita papi szeminárium. Itt, a világ legnagyobb iszlám országában.

Személyes tapasztalataim megértették velem, hogy az iszlám és a kereszt-

ténység is tud egységben lenni. Mielőtt elutaztam volna, nagy kérdés volt számomra, hogy hova tegyem a rózsafüzérem és más kegyeleti tárgyakat, hogy a vámnál és a határ átlépésekor ne jelentsen problémát. Igaz, minden indonéz ismerősöm nyugtatott, hogy nem kell félnem, nem lesz belőle gond, de bennem továbbra is megvolt az aggodalom, hiszen Indonézia mégiscsak a világ legnagyobb iszlám országa. A félelmem azon alapult, hogy korábbi tapasztalataim az iszlám-katolikus kapcsolatról nem voltak éppen kellemesek, így előítéletekkel indultam útnak. Szerencsére tényleg nem volt semmi probléma. Igaz, amikor a vámos megkérdezte, hogy milyen vallású vagyok, egy pillanatra megdöbbentem, de végül bátran kimondtam, hogy római katolikus. Ő mosolygott, és átengedett.

Azonban a legmeghatározóbb és legszebb élményem az iszlám és a katolikus vallás találkozásáról egy papszentelési mise volt. Az egyik felszentelendő kispapot muszlim édesanyja vezette be a templomba, és közvetlenül a szentelés előtt kezét a fejére helyezve imádkozott érte. Egészen biztos, hogy az anya élete végéig muszlim marad, a fiú pedig felszentelt katolikus pap... Ez az igazi egység.

Neugebauer Viktor

„1€ – 1 ÁLOM” ADOMÁNYGYŰJTŐ AKCIÓ

A TRUK-F egy önkéntes szervezet, melynek nincsen állandó bevétele, működése a támogatók segítségétől függ. Az alkalmazottak semmilyen fizetést nem kapnak.

Az otthonban, ahol dolgozom, szerencsére nem éheznek a gyerekek, mivel a német Karitászt biztosítja számukra az étkeztetést, de több adományt nem tud adni.

Amint már említettem, megerősített, fiatalok lányoknak biztosítunk szállást. Azonban szörnyű körülmények között kell elaludniuk nap mint nap. Nincs normális ágyuk, de még matracuk is alig. Ami van, már szinte teljesen szétmállott. Vannak azonban olyanok is, akiknek csak a föld jut, esetleg egy takaróval.

Ezért kéréssel fordulok Önökhöz, Hozzátok: a magyar verbita rend támogatásával meghirdetem az „1€–1 álom” adománygyűjtő akciót.

Kérem, hogy akinek lehetősége van rá, minimum 1 euróval, vagy aki tudja, többel is támogassa a maumere-i otthon. A gyűjtés teljes összegét a gyerekekre fogjuk költeni. A terv, hogy felújítjuk a hálószobákat, és rendez, normális ágyakat veszünk.

A magyar verbita rend is az akció mögött áll, és a cél megvalósításához rendelkezésre bocsátotta a Missziós Titkárság bankszámlaszámát. Így aki nagyobb összegű támogatást szeretne adni, az banki átutalással is megteheti ezt.

Fontos, hogy a közlemény rovatban szerepeljen: „1€–1 álom”.
A bankszámlaszám: 10700024-69018251-51100005 (CIB BANK)
Előre is hálásan köszönünk minden segítséget.

Tízéves az istenhegyi missziós imacsoport

Egy évtizede, 2005. október 16-án alakult meg Istenhegyen a missziós imaközösség. Szerettük volna méltóképpen megünnepelni ezt, ezért megkértük *Magung Fransis* atyát, hogy október 18-án, a missziós vasárnapon a 9 órás szentmisét verbita atya mu-

tassa be. A szervezés közben kiderült, hogy a Spirit Együttes tavaszra tervezett, de betegség miatt elmaradt koncertjét is ezen a vasárnapon tartják meg. Plébánosunk, *Kocsis István* úgy ítélte meg, ez még emelheti is az ünnep fényét.

A szentmisét *Burbela Gergely* tartományfőnök és *Magung Fransis* missziós titkár celebrálta. Az újonnan érkezett két indonéz seminarista ministrált, és két missziós nővér is

részt vett a szentmisén: *Malgorzata*, valamint a napokkal azelőtt érkezett *Anna* nővér. Mivel a 9 órás a gyerekek miséje is, rengeteg kicsi volt. Gergely atya a tőle megszokott vidámsággal le tudta kötni őket is.

A homíliáját Ferenc pápa missziós vasárnapi üzenetének egy részletevel kezdte. „A misszió nem más, mint szenvedélyesen szeretni Jézus Krisztust, ugyanakkor szenvedélyesen szeretni az embereket.” Az egyházon belül mindannyian meghívást kaptunk az evangélium hirdetésére életünk tanúságtételével.

A felajánlási adományok oltárhoz viteléhez *Malgorzata* nővértől megkaptuk azt a szép szöveget, ami a Világmisszió Országos Ünnepeén is elhangzott, és ő segítette a gyerekeknek, akik az adományokat az oltárhoz vitték.

A szentmise végén a plébános atya és az imacsoport vezetője megköszönték a verbiták szolgálatát és azt is, hogy elhagyva hazájukat, Magyarországra jöttek evangelizálni.

A mise végeztével a gyerekek és néhány felnőtt átmentek a plébániára, ahol a verbita atyák, nővérek és a seminaristák énekeket tanítottak, és játszottak velük. Később, amikor

a hangversenynek vége lett, több felnőtt is csatlakozott, hogy sütemény és kávé mellett beszélgessen a szerzetesekkel, ismerkedjen a verbita szellemiséggel.

Úgy érezzük, ez az esemény sokakhoz közelebb hozta a verbita lelkiséget, és segített még jobban megérteni, mi a misszió. A gyerekek a hittanórán is emlegették, milyen jó volt kivinni a felajánláshoz az adományokat, és fel tudták sorolni az összeset (Biblia, gyertya, missziós rózsafüzér, a megszentelt Jézus arca, zöld ág, földgömb, kenyér és bor). A szünetekben pedig sokszor felhangzott a „Dalam Yesus kita bersaudara” kezdetű indonéz dal.

Hálát adunk az Úrnak, hogy imacsoportunk megérte a tízedik évfordulót, és imádkozunk, hogy minél többen csatlakozzanak hozzánk, hogy közösségünk fennmaradjon.

Lukács Piroska

Új közösség Vasváron

A szombathelyi püspök megbízásából tavaly kezdtük el missziós szolgálatunkat Vasváron, ahol jelenleg *Ghie Marcell* és *Fernandes Loyd* verbita atyák dolgoznak. Sok új missziós kezdeményezést indítottak el, például – együttműködve az egyházmegyei ifjúsági referenssel – egyházmegyei ifjúsági találkozót szerveztek különböző korosztályoknak, csoportoknak (elszülőknél, bérnyújtásra készülőknél, érettségizők stb.).

Október 3-án pedig egy új missziós imaközösséget indítottunk Vasváron. Ezt az októberi missziós hónap egyik gyümölcsének tekintjük. Az imaközösség első találkozóját *Magung Fransis* atya, missziós titkár vezette. A jelenlévők *Bohár Károlynét* választották a missziós imaközösség veze-

tőjének, és döntöttek arról, hogy minden hónap második és negyedik szerdáján fognak találkozni.

Hálát adunk Istennek, hogy bővül az imahálónk Magyarországon, és kérjük az Urat, hogy ez az imaközösség is eszüköze legyen az örömhír továbbadásának.

(F.X.M.)

Neve Emmanuel lesz

Kedves Gyerekek!

Minden karácsony segít jobban megérteni Isten irántunk való szeretetét. Isten, Jézus személyében emberré lett, mert nagyon közel szeretett volna lenni hozzánk, velünk akart lenni. Az Istenünk nem egy távoli isten, aki valahol „fent” van. Isten velünk van,

közel hozzánk, osztozik az örömeinkben és bánatainkban. Örülünk Isten közelségének és jelenlétének a mindennapjainkban, és éljünk úgy, hogy azok, akik még nem ismerik őt, a mi viselkedésünkől és tetteinkből megtapasztalják, megérezzék nagy szeretetét!

Izajás próféta ezekkel a szavakkal jövendölte meg Jézus születését: „Íme, a szűz méhében fogan és fiat szül; neve Emmanuel lesz.” Mit jelent az Emmanuel név? A „v” betűtől kezdve olvass össze minden második betűt a megadott irányban haladva, hogy megkapd a megfejtést!

Megfejtés:

„Íme, a szűz méhében fogan és fiat szül; neve Emmanuel lesz.” (Iz 7,14)

Az anyóka, aki Istent várta

Élt egyszer egy idős asszony, aki nap mint nap hosszú órákon keresztül imádkozott. Egy nap Isten hangját hallotta, aki így szólt hozzá: „ma eljövök hozzád, hogy meglátogassalak téged”. Képzeljétek el micsoda örömet és büszkeséget érzett az idős asszony. Csinosítani kezdte otthonát és kitakarított, tésztát gyúrt és süteményt sütött. Aztán felvette a legjobb ruháját és várni kezdte az Úr érkezését. Egy kis idő múltán valaki kopogtatott az ajtaján. Az anyóka sietett, hogy ajtót nyisson. De csak a szomszédasszonya volt, aki csak egy kis sőt akart kölcsön kérni. Az anyó elküldte: „Az Isten szerelmére, azonnal menj innen, most nincs időm erre a butaságra! Istent várom az otthonomban! Na, menj már!” – és becsapta a megbántott asszony orra előtt az ajtót.

Kicsit később megint kopogtattak. Az asszony megnézte magát a tükörben, megigazította a ruháját, és futott ajtót nyitni. De ki volt az? Egy óriási kabátot viselő kisfiú, aki gombokat és szappant árult fillérekkért. Az öregasszony így

tört ki: „A Jóistent várom. Nincs egy csepp időm sem. Gyere vissza máskor!” – és a gyermek orrára csapta az ajtót.

Azután megint kopogtattak. Az öreganyó kinyitotta az ajtót, és egy rongyos, sápadt öregembert látott maga előtt. „Egy szelet kenyeret, jóasszony, legyen akár száraz is... És ha megengedné, hogy egy pillanatra megpihenjek a lépcsőjén!” – kérte könyörögve az öreg. „Ó, ne! Hagyj békén! Istent várom! És takarodj el a lépcsőmről!” – mondta bosszúsan az öregasszony. A szegény ember sántikálva odébb állt, az öreganyó pedig visszatért és várta Istent.

Teltek az órák, és a nap nyugovóra tért. Eljött az este, és Isten nem érkezett meg. Az asszony mélyen csalódott. Végül úgy döntött, hogy nyugovóra tér. Furcsa mód rögtön elaludt, és álmodni kezdett. Álmában megjelent neki a Jóisten és ezt mondta: „ma háromszor jöttem el hozzád, és te háromszor utasítottál el.”

(Forrás: Bruno Ferrero, *Más történetek*, Don Bosco Kiadó, Budapest, 2000.)

Óri István Ifjúsági Ház

Cím: 9730 Kőszeg, Park u. 1.

SZERETETTEL VÁRUNK:

- ifjúsági közösségeket
- cserkész-csapatokat
- hittanosokat
- ministránsokat

KAPCSOLAT:

Tóthné Borsos Éva
 Mobil: 06-20/490-0670
 e-mail: borrsos@gmail.com

Szent Imre Missziós- és Lelkigyakorlatos Ház

Cím: 9730 Kőszeg, Park u. 1.

SZERETETTEL VÁRUNK:

- keresztény mozgalmakat,
- egyházközségeket
- lelki napokra középiskolásokat
- lelki napokra egyházközségi képviselő-testületeket
- adventi és nagyböjti lelkigyakorlatokra
- konferenciákra, összejövetelekre
- szállás lehetőséget keresőket

KAPCSOLAT:

Máté Éva
 Tel.: 06-94/562-201
 Mobil: 06-30/335-1496
 e-mail: szentimre@verbita.hu

Az őszi lapszámunk rejtvényének megfejtése egy rövid részlet Ferenc pápa üzenetéből, amelyet a hivatások 51. világnapjára fogalmazott meg: „Készítsük elő szívünket úgy, hogy az jó föld legyen. Így hallgassa, így fogadja be az ígét, és így hozzon majd gyümölcsöt.” Nyertesek: *Mártonné Szabó Zsuzsanna* – Alcsútdoboz; *Miklós Jánosné* – Budapest; *Ficzek Anna* – Kecskemét. Gratulálunk! Aktuális rejtvényünk megfejtése Ferenc pápa egy mondata, amelyet az egyik évközi vasárnap délben, az Úrangyala imádkozásához kapcsolódva mondott. Beküldési határidő: 2016. január 31.

	Gépet igen szeretők tulajdonosa	Tokokért kell fizetni	Rigolyás... van Beren-dési forma	Kétjegyű betű	Ejszakát átbulizó Az áldás-fogadás	At-fordítva! Túrás közepe!	6. RÉSZ	A per adabázisa Időhatá-rozó szó	Kell. táj-szóval Petőfi S. verse	1. RÉSZ	Római pénz
	Pt. búza silók										
5. RÉSZ						A jó sör A kefe al-só fele!					
Lököröm				Baj neheze Római ötös					Hangos csibel		
Névmás									Az ön vegyjele Ez meg az oxigéné		
4. RÉSZ											
2. RÉSZ											
Kötőszó ... Duna	Pap erre is buzdít Dudóási szavacska			Csendben inalt! ... .. széken		SZITTY ... vissza! Kína mel-letti sziget					
Egy nőgrádi falu hidege	T-vel a párom! Férfi név 2 e nélkül		Tenisz-hez is kell Ebéde-lés is ez		Itáliát, 1.4 betű nélkül Felült a közepén!				Névelő Jellemző ármylata		Névmás ez is Részvény társ. röv.
Leggya-koribb magán-hangzó	Orvossal érkezik Gabona-féle				BÁR-kód és Halk rest! Két mshg. kiejtve			Filmhős, de nincs vége! Óreg bácsi a falun			
Egyik evangé-lista		Gyü-mölcsital Össze-vissza tol!		3. RÉSZ Angol női név							
Így kezdődik a bravúrl!	Lélegzik Igerag		Török uduló Cipész szerszám		Indul az ábécé! Páros szárl		Termék Régi kor			A múlt idő jele Kettős-betű	
		Morze hang A tsz. jele		Felnőtt kislány Indul a víz!				Értelme Kémsz. rend-szám jele			
Fedi											